

Berta Serrano i Andreu

“El desenvolupament, camí per a la pau.” Aquest és el lema de l'última campanya de la institució Mans Unides, creada el 1960, la qual es defineix com a una organització no governamental per al desenvolupament (ONGD), catòlica i de voluntaris “que ha anat evolucionant d'acord amb les necessitats dels països més empobrits i el canvi de mentalitat del primer món. Les primeres campanyes intentaven ajudar a pal·liar situacions específiques de fam. Després, de mica en mica, vam adonar-nos que el més important era dotar aquests col·lectius necessitats de les eines adequades per esde-

venir independents i poder autoabastir-se.” Mans Unides va néixer “per la iniciativa d'un grup de dones d'Acció Catòlica. Jurídicament, estem constituïts com a una associació pública de fidels, formada per laics, el 95% dels quals són voluntaris, cosa que permet que les despeses de funcionament siguin molt reduïdes i que prop del 90% de les aportacions arribin directament al Tercer Món. Aquestes persones s'encarreguen de tasques molt diverses, des de les de direcció fins a les merament administratives o les de col·laboració en la materialització dels projectes en països en vies de desenvolupament.”

Al llarg d'aquests quaranta-tres anys s'han dut a terme nombroses campanyes “com ara les dedicades a la lluita contra l'esclavitud infantil, per la prohibició de les mines antipersona o per la condonació del deute extern del Tercer Món. Hem rebut sempre en la nostra tasca el suport de l'Església catòlica. Un exemple d'aquesta col·laboració és la campanya de recaptació de fons que cada any, el segon diumenge de febrer, duen a terme les esglésies de tot el país. Al mateix temps, també en els col·legis es desenvolupen actuacions concretes per educar els nostres nens i joves en el valor de la solidaritat.”

Mans Unides –i especialment la seva tasca– permet mostrar la cara més amable –en el sentit etimològic del terme– i més autèntica de l'Església catòlica a través dels missioners i els voluntaris laics: “Mans Unides realitza un treball social molt important i no prou conegut pel gran públic. I aquests projectes d'ajut internacional sovint són desenvolupats pels missioners, persones que exemplifiquen els valors cristians i ens donen un exemple de solidaritat i humanitat. A més, posen de manifest el veritable esperit de la nostra religió, que s'ha perdut en la nostra societat, perquè totes les institucions s'allunyen dels seus orígens en créixer.” El fet que Mans Unides sigui un organisme amb una orientació clarament cristiana no significa, però, que només treballi en l'àmbit cristià:

“Cooperem en qualsevol projecte que considerem beneficiós per a un indret en concret, sigui quina sigui la religió que hi predomini.” De fet, són partidaris del diàleg interconfessional i mantenen en tot moment el respecte envers les creences del lloc on desenvolupen la seva tasca.

La missió de Mans Unides és, fonamentalment: “Informar, divulgar, sensibilitzar i denunciar davant de l'opinió pública espanyola la situació de pobresa i de mancança que es viu en altres països. A més, també actuem en uns nou-cents projectes anuals –hi ha anys en què podem arribar fins a mil– d'ajuda a aquests països. Tots aquests projectes es vertebraren entorn d'uns eixos que nosaltres considerem imprescindibles perquè aquests països puguin superar la situació de retard que pateixen. Són els següents: educació, sanitat, desenvolupament agropecuari, desenvolupament social –infraestructures– i promoció de la dona. L'educació és, per a nosaltres, el més important, perquè només l'educació permetrà que les noves generacions puguin romandre en el seu país i formar, al seu torn, altres treballadors qualificats. També donem molta importància a la construcció d'infraestructures i al proveïment de recursos tècnics per tal de millorar la qualitat de vida. Hem de pensar, per exemple, que el 80% de les malalties que es pateixen al Tercer Món són la conseqüència del consum d'aigua contaminada, i, per tant, podem adonar-nos del canvi que significa la construcció d'una xarxa d'aigua.”

Una característica de Mans Unides “és que tots els projectes són demanats pels mateixos beneficiaris i freqüentment són gestionats per contraparts locals. Actualment, treballem a l'Amèrica Central i del Sud, a l'Àfrica i en diversos països d'Àsia, com ara les Filipines, l'Índia i altres. Mai no hem tingut cap mena de preferència per la nostra àrea d'influència, sinó que han estat els mateixos països els que han anat eixamplant el nombre de llocs en què hem cooperat. Creiem que aquesta tendència anirà en augment en els propers anys.”

La importància de Mans Unides es demostra amb les xifres: “Arreu d'Espanya hi ha 80.000 associats, i en els territoris catalans, uns 8.000, un 10% dels associats estatals. Administrativament, a Espanya ens dividim en 71 delegacions, 8 de les quals són a Catalunya.”

Des d'aquesta organització, no obstant això, minimitzen la seva importància. Tot i que sabem que són una de les ONG més veteranes del país i amb més pes social, creuen que l'existència d'altres entitats altruistes és molt necessària “perquè totes responen a sensibilitats diferents, que poden propiciar, doncs, una més elevada participació ciutadana. A més a més, malauradament, encara durant molts anys hi haurà feina per a totes. La situació dels països del Tercer Món ha millorat en alguns aspectes, però queda molt per fer, i més si tenim en compte que la població en la majoria d'aquests països creix molt com a conseqüència de la pobresa i la manca d'accés a la formació i la planificació.”

Malgrat que les seves dues tasques bàsiques són l'actuació preventiva i la divulgativa, n'hi ha una de tercera imposada per les circumstàncies: “L'ajuda d'emergència pot fer variar les inversions en projectes de manera substancial, perquè davant una situació així s'ha de col·laborar i intentar fer-ho al més ràpidament possible, tot i que no sempre els canals de comunicació són fluids.”